

Apotekspersonalens bidrag till hög patientsäkerhet

Du får gärna citera Inspektionen för vård och omsorgs texter om du uppger källan, exempelvis i utbildningsmaterial till självkostnadspris, men du får inte använda texterna i kommersiella sammanhang. Inspektionen för vård och omsorg har ensamrätt att bestämma hur detta verk får användas, enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen). Även bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Artikelnummer | IVO 2016-23

Foto | Mostphotos

Utgiven | Juni 2016, www.ivo.se

Förord

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ansvarar för tillsyn och tillståndsprövning inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Genom tillsyn ska IVO bidra till att vård- och omsorgstagare får en säker vård och omsorg av god kvalitet som bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter. Myndigheten har också i uppdrag att återföra iakttagelser från tillsynen vilket denna rapport syftar till.

Personal- och kunskapsbrister är något som påverkar patientsäkerheten. I denna rapport belyser IVO apotekspersonalens anmälningsskyldighet och hinder för att anmäla överföreskrivning.

Tillsynen har utförts av enheten hälso- och sjukvård 2 på IVO, avdelning nord. Enhetschefen Marie Åberg har varit ansvarig för tillsynen och utredare Sofia Norlund har varit projektledare och sammanställt resultatet.

Gunilla Hult Backlund
Generaldirektör
Juni 2016

Sammanfattning och slutsatser

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska genom tillsyn bidra till att patienter och brukare får en god vård och omsorg. Patientsäkerhet är en grundpelare för att vården är av god kvalitet. Att patienter i kontakt med vården utvecklar ett beroende av narkotiska eller alkoholhaltiga läkemedel eller blir försedda med sådana läkemedel utan medicinska grunder är ett patientsäkerhetsproblem som måste uppmärksammas. Apotekspersonal som expedierar läkemedel är en viktig del av det system som förser patienter med läkemedel. Apotekspersonalen har sedan 2011 en anmälningsskyldighet till IVO ifall de, på skäliga grunder, misstänker att en förskrivning står i strid med vetenskap och beprövad erfarenhet. IVO har genomfört tillsyn av apotek under 2015 genom att skicka ut en enkät till samtliga apotekschefer i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands samt Västernorrlands län.

Syftet med rapporten är att undersöka apotekspersonalens förutsättningar för att anmäla överförskrivning vid skälig misstanke. Då en likande enkät skickades ut två år tidigare kan vi till viss del undersöka om förutsättningarna att anmäla har förändrats över tid.

Iakttagelser ur ett patientsäkerhetsperspektiv

I tillsynen har IVO gjort särskilda iakttagelser som kan påverka patientsäkerheten.

- ⦿ Apotekspersonalen upplever sig mer hindrade att anmäla överförskrivning idag än för två år sedan.
- ⦿ Samtidigt har fler apotek infört rutiner angående anmälningsskyldigheten.
- ⦿ Hinder för anmälan rör sig främst om kunskapsbrister som vad som är en överförskrivning och hur sekretessregler ska tillämpas.
- ⦿ På apoteken pratar de sällan om anmälningsskyldigheten och vad som är en överförskrivning i strid med vetenskap och beprövad erfarenhet.
- ⦿ Det finns ingen skillnad mellan stad och landsbygd rörande vilka sorts hinder som upplevs.

Dialog behövs för att vården ska bli säker

I tillsynen framkommer att det är kunskapsbrister som främst hindrar anmälan till IVO. Trots att fler apotek infört rutiner har de upplevda hindren för anmälan ökat markant. Det skulle kunna bero på att anmälningsskyldigheten är mer känd av apotekspersonalen och att fler frågor uppstår. Samtidigt har inte diskussioner om överförskrivning och anmälningsskyldighet ökat på apoteken utan ligger på samma nivå som för två år sedan.

Vårdgivarna måste öka förutsättningarna för personalen att prata och problematisera kring anmälningsskyldigheten och misstänkta överförskrivningar. Att ge personalen information om anmälningsskyldigheten räcker inte. Det måste

finnas kontinuerliga och strukturerade sätt att kommunicera med varandra. Risken är att om anmälningsskyldigheten negligeras och personalen inte får den stöttning som de har behov av kan överförskrivningar missas och patienter skadas.

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning och slutsatser	4
Anmäla vid skälig misstanke.....	7
Rutiner finns men dialog behövs	9
Kunskapsbrist hindrar anmälan av överförskrivare.....	9
Apoteken behöver lyfta upp frågan på bordet.....	10
Lättare att anmäla till IVO	11
Referenser	12
Bilaga 1. Tillvägagångssätt.....	13
Statistik, svarsfrekvens och bortfall	14
Bilaga 2. Enkät svar	16
Bilaga 3. Enkät.....	18

Anmäla vid skälig misstanke

Människors beroende av narkotiska och alkoholhaltiga läkemedel har länge varit ett stort problem i Sverige¹. I Socialstyrelsens *Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende* (2015) har det uppskattats att ca 45 000-65 000 personer missbrukar läkemedel. Förutom missbruket hos den enskilde finns ett problem med att narkotikaklassade läkemedel säljs på den svarta marknaden. Till viss del kan förekomsten av dessa läkemedel bero på smuggling och införsel från andra länder men det beror sannolikt även på läckage från den interna hälso- och sjukvården². Även om de överförskrivande läkarna är en ytterst liten skara kan de bidra till att en stor mängd narkotiska och alkoholhaltiga läkemedel kommer i fel händer och bidrar till direkta konsekvenser för enskilda och de som står patienterna nära³.

Överförskrivning av narkotiska och alkoholhaltiga läkemedel utgör en patientsäkerhetsrisk. I det enskilda fallet drabbas patienten då behandlingen inte bidrar till en god vård. När förskrivningen inte motsvarar den evidens som finns inom vetenskap och beprövad erfarenhet utsätts patienten för en risk att skadas. Det förekommer också att läkare medvetet överförskriver narkotiska och alkoholhaltiga läkemedel till sig själv, så kallad egenförskrivning. Det kan innebära indirekta patientsäkerhetsrisker genom att läkaren i sin yrkesutövning kan ha nedsatt förmåga att ge patienterna en god och säker vård.

För att få bukt med de risker som överförskrivning innebär för den enskilde måste insatser ske på olika nivåer och med olika vårdgivare. Apotekens personal som expedierar läkemedel har en skyldighet att anmäla misstänkta överförskrivare till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) när de misstänker att förskrivningen står i strid med vetenskap och beprövad erfarenhet⁴. Det vill säga när en förskriven dos strider mot vad det rådande kunskapsläget säger är brukligt för det aktuella tillståndet. Lagstiftaren har ansett att konsekvensen av överförskrivning är så pass stor att en lägre grad av misstanke är lämplig i dessa ärenden. Det är tillräckligt att det finns omständigheter som pekar mot överförskrivning, exempelvis en yrkesutövare som har ett avvikande förskrivningsmönster än andra vid en särskild verksamhet⁵.

2013 gjordes en genomgång av hur många överförskrivningsärenden på IVO som ledde till en anmälan till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) om

¹ Statens folkhälsoinstitut (2006) Beroendeskapande läkemedel – ett folkhälsoproblem som ökar.

² Socialstyrelsen (2012) Kartläggning av läkemedelsassisterad behandling vid opiatberoende

³ SOU 2008:117: Patientsäkerhet – Vad har gjorts? Vad behöver göras?

⁴ 2011 trädde en förändring av lagen i kraft så att hälso- och sjukvårdspersonal som expedierar läkemedel nu har en skyldighet att anmäla legitimerade yrkesutövare som överförskriver narkotiska läkemedel, andra särskilda läkemedel, alkoholhaltiga läkemedel samt teknisk sprit. 6 kap. 11§ patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL.

⁵ Proposition 2009/10:210. För fler exempel se: *Bilaga 2 – förhållanden som förelegat vid en anmälan i IVO 2014-2015: Överförskrivning - Rapport 2: Tillsyn av apotek – apotekspersonalens skyldighet att anmäla misstänkta överförskrivare.*

behörighetsinskränkning för yrkesutövaren⁶. IVO fann att ca tre fjärdedelar av ärendena gick vidare till HSAN vilket tyder på att när anmälningar görs till IVO har anmälaren starka skäl.

IVO ska enligt lag planera och utföra sin tillsyn med utgångspunkt i egna riskanalyser. Brister i kunskap i sin yrkesutövning innefattas i de prioriterade riskområdena för IVO åren 2015-2016⁷. I slutet av december 2013 skickade IVO

ut en enkät till samtliga apotek i Sverige rörande anmälningsskyldigheten. Av de hinder som identifierades rörde ett flertal brister i kunskap.

Apotekspersonalen har en särskild roll i förhållande till de patientsäkerhetsrisker som finns kring överförskrivning. De ska fungera som en kontrollfunktion för att förskrivande personal följer de riktlinjer som finns. Om de inte har eller får de kunskaper som krävs för att kunna fullfölja sin anmälningsskyldighet kan de heller inte verka som den kontrollfunktion som är tänkt.

Syftet med rapporten är att synliggöra apotekspersonalens förutsättningar för att anmäla överförskrivning vid skälig misstanke. Då vi även har möjlighet att följa upp apoteken över tid⁸ undersöks ifall de infört rutiner och åtgärdat kunskapsluckor över en tvåårsperiod.

En webbaserad enkät distribuerades till samtliga apotek i IVO avdelning nords tillsynsområde: Norrbottens län, Västerbottens län, Västernorrlands län samt Jämtlands län. Resultatet av enkäten och jämförelser med tidigare enkät utgör grunden för denna rapport.

Vem förskriver läkemedel?

Det finns fler professioner än läkare som förskriver läkemedel som tandläkare och veterinärer. I texten hänvisas ibland till läkare som förskrivare då det är den absolut största yrkesgruppen som berörs.

⁶ IVO 2014-2015: Överförskrivning – Rapport 2: Tillsyn av apotek – apotekspersonalens skyldighet att anmäla misstänkta överförskrivare

⁷ IVO har genomfört en nationell riskanalys av hälso- och sjukvården för att identifiera riskfyllda områden. Dnr: 1.5 – 24305/2014.

⁸ Jämförelser kan göras på övergripande nivå och inte per apotek.

Rutiner finns men dialog behövs

Under 2014 och 2015 (fram till november) anmälde 20 av de inspekterade apoteken misstänkt överförskrivning till IVO vid minst ett tillfälle. Det vill säga att 76 procent av apoteken inte gjort någon anmälan under nästan två år. Om anmälningsfrekvensen speglar de överförskrivningar som sker i samhället är svårt att sja om.

De allra flesta apotek uppgav att vårdgivaren har rutiner för anmälningsskyldighet (90 procent). Det är en ökning från enkäten två år tidigare då drygt 60 procent angav att det fanns rutiner. De flesta respondenterna uppger också att de har informerat sina anställda om anmälningskyldigheten (88 procent). Procentsatsen kan till och med vara något högre då vissa apotekschefer som inte informerat personalen är nyanställda eller driver ensamapotek, dvs. har ingen personal.

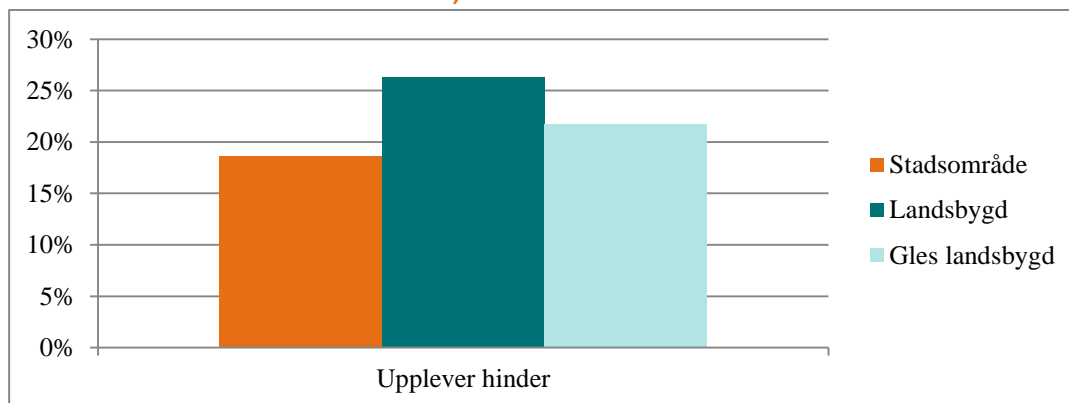
Kunskapsbrist hindrar anmälan av överförskrivare

21 procent av apoteken anger att de på något sätt känner sig hindrade i att uppfylla anmälningskyldigheten. Det kan man ställa i kontrast till de svar i enkäten från två år sedan där enbart 5 procent av apoteken i tillsynsområdet upplevde hinder⁹. Det kan dock vara en indikation på att apoteken och apotekspersonalen tagit till sig lagförändringen och börjat reflektera mer kring anmälningskyldighetens utmaningar. Den senare tolkningen styrks genom att fler vårdgivare infört rutiner vilket kan ha ökat medvetenheten hos personalen. Samtidigt finns det resultat angående hur sällan överförskrivning diskuteras på apoteken som motsäger att så är fallet (resultat presenteras nedan).

Den främsta orsaken till upplevelsen av hinder är att man har svårt att avgöra vad som är en överförskrivning. Osäkerheter kring hur sekretessreglerna ska tillämpas samt att det är svårt för apoteken att avgöra vilka förskrivningar som ska anmälas är också betydande hinder för att IVO ska få kännedom om möjliga överförskrivningar. Samtliga av dessa hinder handlar om kunskapsbrister.

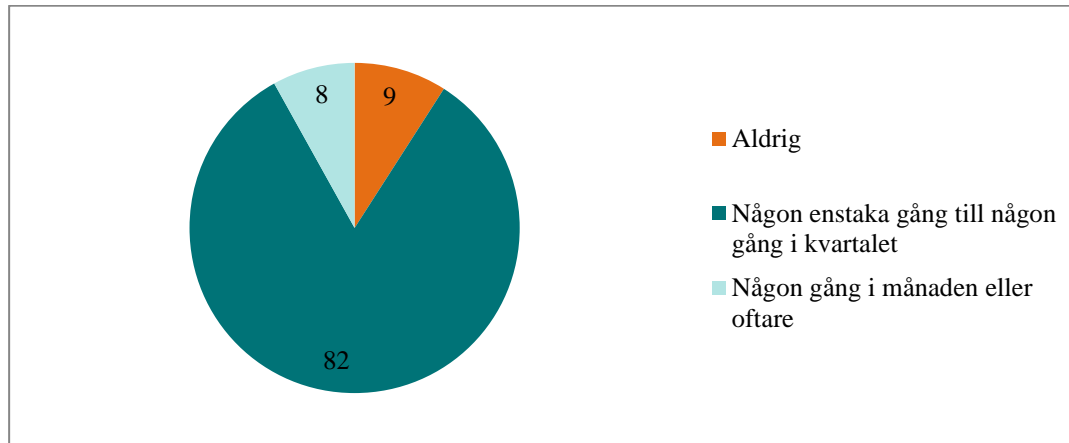
⁹ 2013-2014 upplevde 6 procent av samtliga apotekschefer hinder att anmäla överförskrivning. Den senare enkäten har enbart skickats ut till apotekschefer i norra Sverige vilket gör att vi inte kan uttala oss om Sverige i helhet. Då enkäterna distribuerades med två års mellanrum kan dock upplevelser av hinder ökat i hela Sverige.

FIGUR 1. VAR APOTEK SOM UPPLEVER HINDER ÄR BELÄGNA (PROCENTUELL FÖRDELNING I RESPEKTIVE OMRÅDE)

Det finns en viss tendens att storlek på kommun och upplevelse av hinder att anmäla till IVO följs åt (figur 1). Det är en något större sannolikhet att uppleva hinder om apoteket ligger på landsbygd eller gles landsbygd än i ett stadsområde. Det skulle kunna bero på att apotek på landsbygd eller gles landsbygd är mindre och att man inte har lika många medarbetare. Det finns kanske inte samma möjligheter att diskutera förutsättningar för anmälningar då man exempelvis ofta arbetar ensam. Skillnaderna mellan kommungrupperna är dock små och det går heller inte att se att apotek i mindre kommuner upplever andra typer av hinder än de i större kommuner.

FIGUR 2. HUR OFTA APOTEKEN DISKUTERAT ANMÄLNINGSSKYLDIGHETEN PÅ ARBETSPLATSEN DET SENASTE HALVÅRET (PROCENT).

Apoteken behöver lyfta upp frågan på bordet

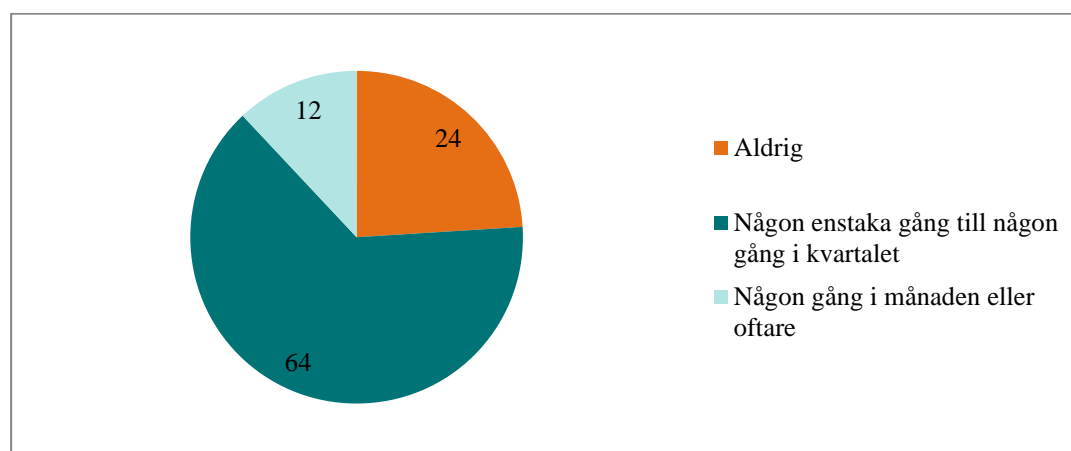
Med tanke på de kunskapsbrister som upplevs hindrande för att kunna anmäla överförskrivande läkare finns det anledning att aktualisera frågorna mer på apoteken. I tillsynen undersöktes om anmälningsskyldigheten och lagens innebörd brukar diskuteras bland apotekspersonalen (figur 2 och 3).

Frågorna brukar lyftas någon gång i halvåret men någon mer regelbunden diskussion verkar inte förekomma. Hälften av apoteken har svarat att de aldrig

diskuterat enskilda fall av överförskrivning eller att det inte varit aktuellt då de inte haft några misstänkta överförskrivningar. Det ligger i linje med hur ofta enskild överförskrivning diskuterades för två år sedan. Som det beskrivits i inledningen verkar det som att apotekspersonalen inte anmäler förrän de har starka misstankar. Risken är att om frågan om överförskrivning inte har en framstående position på apoteken är det större sannolikhet att enskild personal inte lyfter upp frågan även om en skälig misstanke kan finnas. Det finns en risk att när vårdgivarna inte kontinuerligt har en dialog om anmälningsskyldigheten och dess utmaningar kan det sända signaler om att verksamheten inte anser att det är viktigt eller att det är personalens eget ansvar.

24 procent av apoteken svarar att de aldrig diskuterar överförskrivning i förhållande till vetenskap och beprövad erfarenhet (figur 3). Då apotekspersonalen ska anmäla till IVO redan när skälig misstanke uppstår att en förskrivning strider mot vad vetenskapen säger är det av särskild stor vikt att regelbundet diskutera överförskrivning med utgångspunkt i det rådande kunskapsläget. Apotekspersonalen ska bland annat hållas ajour med vilka läkemedel som finns och vilka doser som är brukliga. Förutom en kontinuerlig kunskapsinhämtning behöver apotekspersonalen ett forum att diskutera kunskapsläget i så att en dialog kring överförskrivning ständigt förs.

FIGUR 3. HUR OFTA APOTEKEN DISKUTERAT VAD FÖRSKRIVNING I STRID MED VETENSKAP OCH BEPRÖVAD ERFARENHET INNEBÄR DET SENASTE HALVÅRET (PROCENT).

Lättare att anmäla till IVO

I enkätsvaren från 2013-2014 framkom att apotekspersonalen känner sig hindrade att anmäla för att det är svårt att veta hur man gör en anmälan till IVO. En blankett efterfrågades av apotekscheferna vilket har resulterat i att en webblankett har konstruerats och finns tillgänglig på IVO:s hemsida. Ungefär hälften av respondenterna har känt sig hjälpta av blanketten. För de övriga har det inte varit aktuellt med en anmälan för en majoritet medan andra uppger att blanketten är svår att hitta eller att de inte kände till att den fanns. Även om kännedomen om blanketten är god indikerar svarsresultaten att blanketten kan göras än mer synlig och lättillgänglig på IVO:s hemsida.

Referenser

IVO 2014-2015. *Överförskrivning – Rapport 2: Tillsyn av apotek – apotekspersonalens skyldighet att anmäla misstänkta överförskrivare.*

Proposition 2009/10:210. *Patientsäkerhet och tillsyn.*

Socialstyrelsen (2015) *Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende.*

Socialstyrelsen (2012) *Kartläggning av läkemedelsassisterad behandling vid opiatberoende.*

SOU 2008:117. Patientsäkerhetsutredningen. *Patientsäkerhet – Vad har gjorts? Vad behöver göras?*

Statens folkhälsoinstitut (2006) *Beroendeskapande läkemedel – ett folkhälsoproblem som ökar.*

Relaterade rapporter från IVO

IVO 2014-16. *Apotekets vårdskador – analys av lex Maria och klagomål inom apoteksverksamhet 2010-2013.*

Bilaga 1. Tillvägagångssätt

Syftet med rapporten är att undersöka om hälso- och sjukvårdspersonal som expedierar läkemedel anmäler till IVO så snart det finns en skälig misstanke att förskrivning av narkotiska läkemedel m.m. befaras stå i strid med vetenskap och beprövad erfarenhet. Upplevda hinder för anmälan undersöktes också. Då en liknande enkät distribuerades två år tidigare undersöktes även en förändring mellan tidpunkterna. I tillsynen undersöktes om det finns brister i kunskap hos personalen och ifall dessa brister kompenseras av verksamheterna.

Tillsynen genomfördes med en webbaserad enkät som distribuerades till apoteken via epost. IVO vände sig till de fem apotekskedjor (se tabell 1) som enligt uppgift hade fysiska apotek¹⁰ i tillsynsområdet¹¹. Från vårdgivarna fick IVO epostadresser till aktuella apotekschefer i området. Webbenkäten distribuerades via Easy Research den 20 november 2015 och en påminnelse skickades den 4 december 2015.

TABELL 1: VÅRDGIVARE SOM TILLSYNATS.

Vårdgivare	Dnr
Apoteket AB	(8.5) 34158/2015
Apoteksgruppen	(8.5) 34145/2015
Apotek Hjärtat	(8.5) 34749/2015
Kronans Apotek	(8.5) 34153/2015
LloydsApotek	(8.5) 34159/2015

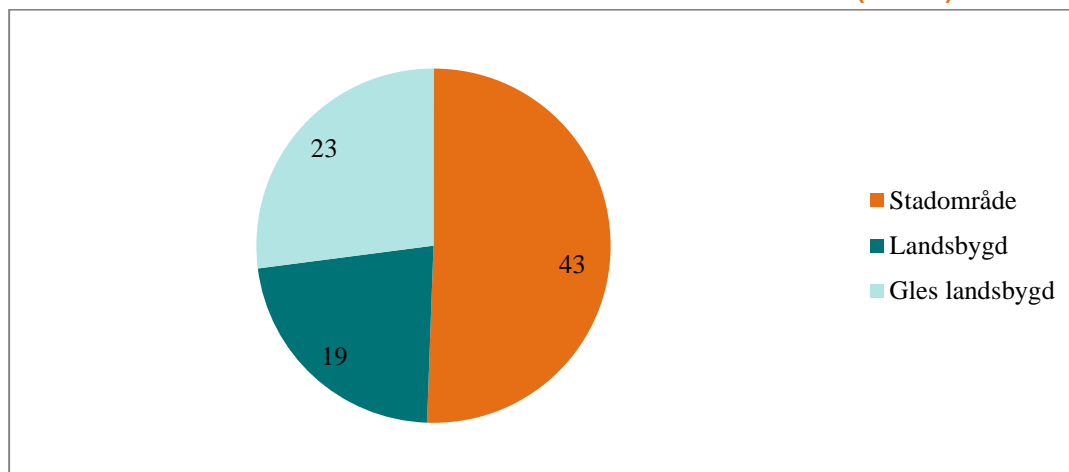
Den enkät som använts i detta projekt (se bilaga 3) är till stor del densamma som använts i det föregående projektet. Två frågor rörande den webbblankett som IVO infört under 2015 har tillkommit. Blanketten skapades för att göra det lättare att anmäla överförskrivning till IVO.

Utredare Sofia Norlund har skrivit rapporten. Material har framtagits tillsammans med projektgruppen vilka även fungerat som sakkunniga. Projektmedlemmar har varit inspektörerna Petra Carlbaum, Rebecca Mörk, Wigert Sjöberg samt Björn West.

¹⁰ Det finns även apotek på nätet som hanterar receptbelagda varor. De har inte varit en del av denna inspektion.

¹¹ Norrbottens län, Västerbottens län, Jämtlands län och Västernorrlands län.

FIGUR 4. FÖRDELNING AV TILLSYNAD E APOTEK PÅ TYP AV KOMMUN¹² (ANTAL).

Statistik, svarsfrekvens och bortfall

Enkäten skickades till samtliga apotek i de fem apoteksgrupperna som är belägna i det aktuella tillsynsområdet. Två apotek som IVO fick uppgifter om låg inte i det tillsynade området och blev således exkluderade. Angående bortfall är risker med en webbaserad enkät flera som att eposten inte nått rätt mottagare, har hamnat i epostens skräppbox eller andra tekniska problem. Svarsfrekvensen har dock varit god (75 procent).

Enkäten skickades till apotekschefer men i vissa fall delegerades ansvaret att svara på enkäten. Fem av respondenterna från de enskilda apoteken har andra positioner än apotekschef varav tre är läkemedelsansvariga (LMA). Andra faktorer rörande respondenten som kan påverka svaren på de inkomna enkäterna är anställningstid och apotekets organisation (t.ex. ensamapotek).

TABELL 2: SVARSFREKVEN S PER APOTEKSKEDJA.

Vårdgivare	Utskick*	Svar	Svarsfrekvens
Apoteket AB	33	25	76%
Apoteksgruppen	11	10	91%
Apotek Hjärtat	38	25	66%
Kronans Apotek	31	24	77%
LloydsApotek	1	1	100%
Totalt	114	85	75%

*Apotek som senare exkluderats från tillsynen har inte räknats som utskick.

Av de 85 respondenterna fanns det ett mindre antal som inte gav svar på samtliga frågor. Det fanns även de som uppgav att de inte hade kunskap om viss information som efterfrågades i ett par frågor.

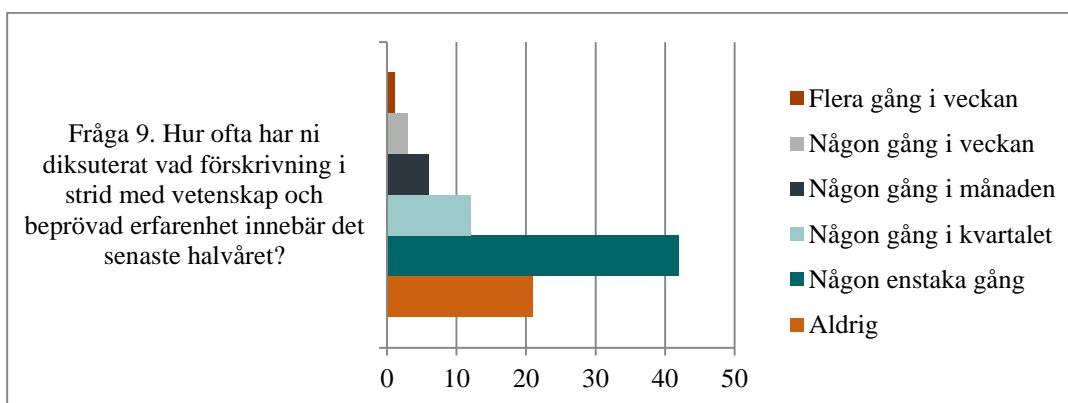
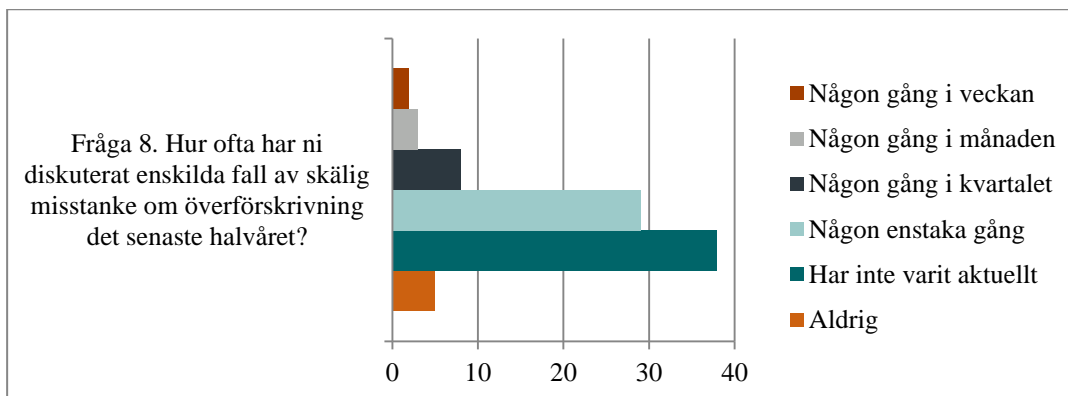
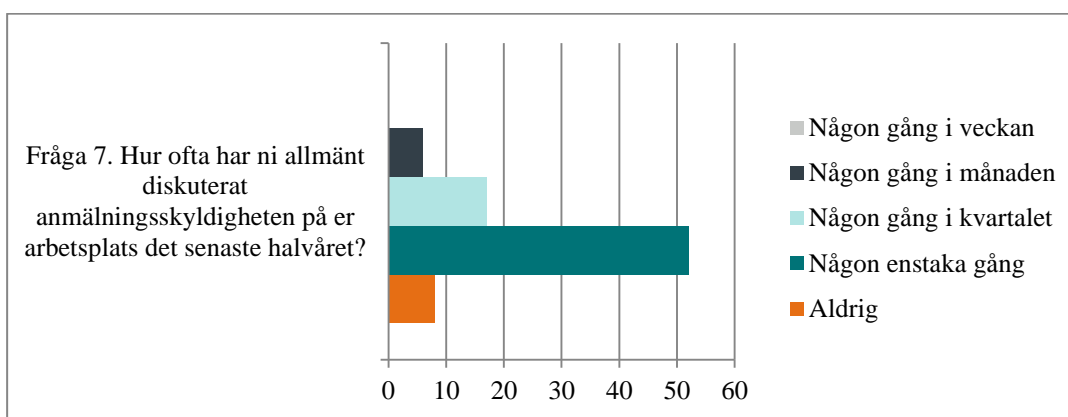
¹² Jordbruksverkets definition, <http://www.jordbruksverket.se/etjanster/etjanster/landsbygdsutveckling/alltomlandet/sahardefinieravilandsbygd.4.362991bd13f31cadcc256b.html>

Jämförelser mellan resultaten från de olika enkäterna ska göras med försiktighet och med en medvetenhet att det enbart är tendenser vi kan se. Enkäten från 2013-2014 skickades till samtliga apotek i Sverige men det material som har analyserats i denna rapport är de enkätsvar från apotek som låg/ligg i tillsynsområdet (105 stycken). Apoteken har inte matchats och det har både försvunnit och tillkommit enskilda apotek och vårdgivare under denna period. Då urskiljandet av apotek i tillsynsområdet gjordes på manuell väg finns en risk att vissa apotek missats.

Ett exempel på skillnader i respondenter i enkätutskicken är att i den första enkäten har en person per apotek svarat på enkäten, dvs. om en apotekschef har haft flera apotek har denne svarat vid ett flertal tillfällen. I den senare enkäten har apotekschefen enbart gett ett svar oavsett antal apotek. De jämförelser som har gjorts har varit på ett övergripande plan då mer detaljerade analyser inte varit tillförlitliga.

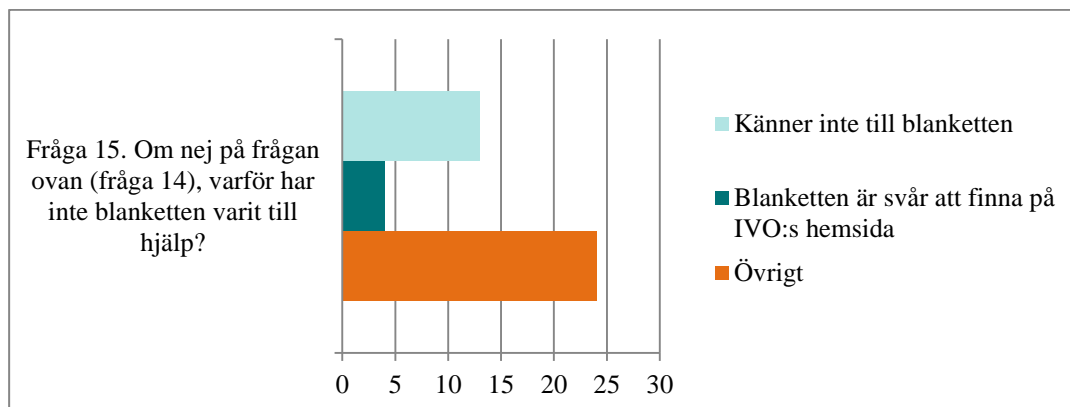
Bilaga 2. Enkät svar

	Ja (n)	Nej (n)
Fråga 4. Har vårdgivaren infört rutiner för personalens anmälningsskyldighet enligt 6 kap. 11 § PSL?	74	8
Fråga 5. Har ni informerat personalen på ert apotek om anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 11 § PSL?	76	8
Fråga 6. Har ni infört egna rutiner för anmälningsskyldigheten på ert apotek?	28	55

	0	1	2	3 eller fler	Ej aktuellt	Vet ej
Fråga 10. Under år 2014, hur många anmälningar enligt 6 kap. 11 § PSL har gjorts från ert apotek till IVO?	60	6	3	1	2	13
Fråga 11. Hittills under år 2015, hur många anmälningar enligt 6 kap. 11 § PSL har gjorts från ert apotek till IVO?	70	5	2	0	1	6

	Ja (n)	Nej (n)
Fråga 12. Finns det enligt din mening hinder för att efterleva anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 11 § PSL?	18	67
Fråga 14. På IVO:s hemsida finns en blankett för anmälan. Har du/ni upplevt er hjälpta av blanketten för att efterleva anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 11 § PSL?	44	41

Bilaga 3. Enkät

1. Information rörande apotek och uppgiftslämnare.

Namn:

Befattning:

E-postadress:

Apotekets namn:

2. Vilken vårdgivare hör apoteket till?

Apoteket AB

LloydsApotek

Kronans Apotek

Apotek Hjärtat

Apoteksgruppen

3. I vilken kommun ligger apoteket?

Sundsvall, Timrå, Östersund, Skellefteå, Umeå, Luleå

Härnösand, Kramfors, Örnsköldsvik, Nordmaling, Robertsfors, Vännäs, Boden,
Haparanda, Kalix, Piteå, Älvsbyn

Sollefteå, Ånge, Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre,
Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina,
Vindeln, Åsele, Arjeplog, Arvidsjaur, Gällivare, Jokkmokk, Kiruna, Pajala,
Överkalix, Övertorneå

4. Har vårdgivaren infört rutiner för personalens anmälningsskyldighet enligt 6 kap. 11 § PSL?

Ja

Nej

5. Har ni informerat personalen på ert apotek om anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 11 § PSL?

Ja

Nej, ange orsak

6. Har ni infört egna rutiner för anmälningsskyldigheten på ert apotek?

Ja

Nej

7. Hur ofta har ni allmänt diskuterat anmälningsskyldigheten på er arbetsplats det senaste halvåret?

Flera gånger i veckan
Någon gång i veckan
Någon gång i månaden
Någon gång i kvartalet
Någon enstaka gång
Aldrig

8. Hur ofta har ni diskuterat enskilda fall av skälig misstanke om överförskrivning det senaste halvåret

Flera gånger i veckan
Någon gång i veckan
Någon gång i månaden
Någon gång i kvartalet
Någon enstaka gång
Aldrig
Har inte varit aktuellt

9. Hur ofta har ni diskuterat vad förskrivning i strid med vetenskap och beprövad erfarenhet innebär det senaste halvåret?

Flera gånger i veckan
Någon gång i veckan
Någon gång i månaden
Någon gång i kvartalet
Någon enstaka gång
Aldrig

10. Under år 2014, hur många anmälningar enligt 6 kap. 11 § PSL har gjorts från ert apotek till IVO?

0
1
2
3 eller fler, ange antal:
Vet ej
Ej aktuellt, nyetablerat apotek

11. Hittills under år 2015, hur många anmälningar enligt 6 kap. 11 § PSL har gjorts från ert apotek till IVO?

0
1
2
3 eller fler, ange antal:
Vet ej
Ej aktuellt, nyetablerat apotek

12. Finns det enligt din mening hinder för att efterleva anmälningskyldigheten enligt 6 kap. 11 § PSL?

Ja, gå till fråga 13.
Nej, gå till fråga 14.

13. Om ja på frågan ovan, vilka hinder upplever du/ni? (flera svarsalternativ kan anges)

Det är svårt att avgöra vad som är en överförskrivning
Det är svårt att veta vilka förskrivningar som ska anmälas
Det är svårt att veta hur man gör en anmälan
Osäkerhet om hur sekretessreglerna ska tillämpas
Risk för obehag och hot
Tidsbrist
Övrigt:

14. På IVO:s hemsida finns en blankett för anmälan. Har du/ni upplevt er hjälpta av blanketten för att efterleva anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 11 § PSL?

Ja
Nej

15. Om nej på frågan ovan, varför har inte blanketten varit till hjälp?

Känner inte till blanketten
Blanketten är svår att finna på IVO:s hemsida
Övrigt

Apotekspersonalens bidrag till hög patientsäkerhet
Artikelnr: IVO 2016-23
Utgiven www.ivo.se, juni 2016

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon: 010-788 50 00
registrator@ivo.se
www.ivo.se

